

DOMOVINA

Izida dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratne inseriranje primerni popust. — Narodnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Slovenci doma.

Dunajski tednik „Parlamentar“, ki ga izdaja več slovanski rodoljubov, je prinesel o razmerah na Slovenskem članek, iz katerega posnemamo naslednje:

Razmere med Slovenci so se v zadnjih desetih letih obrnile na jako žalostno stran; splošno se zde dandanes, če mogoče, še mračnejše kakor pred dvajsetimi leti. To je tudi lahko razumljivo. V kolikor deluje zunanja politika tudi na znotraj, tako vpliva tudi na Slovence. Z ozirom na ohranitev trozveze se vzdržuje pri nas protislovanska politika, in Slovenci, ki imajo v vseh od njih zasadenih deželah opraviti z Nemci in Italijani, so povsod in neprestano izpostavljeni brezobzirnim napadom teh dveh narodov. Najhujše so prizadeti Slovenci na Koroškem in Primorju, tu pa zlasti v Istri in Trstu z okolico vred. Kako daleč je že prišel naskakujoči in navaljujoči germanizem na Koroškem, dokazuje najbolj dejstvo, da je n. pr. Schönerer, ko je omenil one dežele, katere bi bilo treba razdeliti z ozirom na narodno samoupravo, Koroško čisto izpustil; 120.000 Slovencev te dežele smatra torej za Vsenemčijo zadostno pripravljene.

Slovenci na Spod. Štajarskem so se z lastno pomočjo vsaj na gospodarskem polju nekoliko okrepčali; vsled tega se zamorejo prodiranju nemštva vspešnejše ustavljati. Nemška deželnozborna večina je spoznala to dejstvo in zato tem silnejše napada Slovence ter daje leto za leto vsote društvom, ki delujejo za ponemčenje Slovencev. Društvo „Südmark“, ki je ustanovljeno z namenom, da prežene Slovence iz njihove rodne zemlje, podpira na izdaten način nemške naseljevalce med Slovenci. Nemci skušajo na Štajarskem in na Koroškem tudi uničiti slovenske posojilnice in hranilnice ter ustanavljajo proti tem ednake nemške zavode.

Nemštvo je v zadnjih dvajsetih letih v spodnještajarskih mestih ogromno napredovalo; Nemci se v teh mestih ne čutijo samo kakor gospodje, temveč kakor zatiralci, ki samovoljno in kruto gospodarijo. Spomin na dogodke v Celju naj služi v ilustracijo teh razmer.

Kakor znano prirejajo Nemci svoje shode na Štajarskem in Koroškem tudi po mestih, ki leže na slovenskem ozemlju in kjer stanujejo v velikem številu Slovenci.

Nemške stranke se izogibljejo namenoma, zaznamovati Slovence po njihovem imenu; ime nujajo jih dosledno „Windischer“ in hočejo s tem izraziti svoje zaničevanje napram prebivalstvu, ki stanuje že od nekdaj na tej zemlji in ki je le vsled lastnosti pridnega, delavnega in mirnega naroda politično potisnjeno v onemoglost.

Na Kranjskem ne more sicer pet odstotkov Nemcev formalno gospodovati slovenskemu prebivalstvu, vendar se preskrbno pazi nad to, da uživajo v vsakem oziru enakopravnost. K temu pride še, da je veleposestvo in kapital v njihovih rokah, in ki vplivata na prebivalstvo tudi v narodnem oziru.

Omeniti moramo tudi žalostno istino, da sta se v deželi ustanovili dve stranki, ki pobi-

jata druga drugo na najškodljivejši način. Te umetne razpore v razumevanju narodnih temeljnih določil, katere je treba izpolnjevati, pa še postruže časopise, ki je v takozvanem liberalnem in klerikalnem taboru. Vsled mnogoletnega boja v teh nasprotujočih si smerih je razdeljeno slovensko prebivalstvo na Kranjskem v dva glavna tabora, kar vpliva ne samo na politično, temveč tudi na socijalno, narodno-gospodarsko in prav tako na slovensko življenje.

Tako sta si tudi obe stranki v deželnem zboru vedno v laseh, in ker nima nobena zase za važne odločitve dovolj glasov, sta prisiljeni, posluževati se pomoči veleposestvo zastopajočih Nemcev. Nestrpnost obeh strank se ne po- leže niti v parlamentu, in na splošno radost vseh neslovanskih strank je prišlo ravno v državni zbornici do prizorov, tako žalostnih, kakor jih slovenski narod še ni doživel.

Razpor kranjskih Slovencev je deloval nalezljivo tudi na goriško ozemlje, in tudi na Spodnjem Štajarskem se nahajajo ljudje, ki bi radi razdružili Slovence te dežele.

Le v Trstu skupaj z okolico in v Istri so Slovenci ne le med seboj temveč tudi z ond-otnimi Hrvati strogo edini; ne dajo se preslepiti na noben način. Glasilo Slovencev za Istro, Trst in okolico ima naslov „Edinost“, glasilo Hrvatov pa „Naša Sloga“, in to ne zaman; voditelji, narod in časopise, lajki in duhovniki, so do danes ednih misli in delujejo v popolnem sporazumljenju, da odbijejo ondotno, Slovanom sovražno smer.

Tudi tu je, kakor na Koroškem največja sila in zato potreba postaviti se v bran.

Škandali, ki se ponavljajo vsled postopanja laške irredente in gospode, so že znani skoro po vsej Evropi. Najnerazumljivejše za narode, ki ne žive v Avstro-Ogrski, je pač dejstvo, da vladni sistem na Primorskem dogodkov, ki imajo prav tako protiaustrijski kakor protidinastični značaj, ne opazuje le s prekrizanimi rokami, temveč neredko sklepe določbe, ki so škodljivi slovan- skim kakor tudi državnim interesom.

Tržaška in sploh primorska irredenta skuša s pomočjo židovskega vpliva zlorabljati slovan- sko prebivalstvo tudi s cerkvenimi ustanovami in določili. Ako hočejo višji pastirji izpolnjevati svojo dolžnost in hočejo varovati tudi verske interese slovanskega prebivalstva, zapadejo v nemilost irredentističnega, židovskega časopisa, ki neusmiljeno napada in terorizuje ne le nje, temveč celo vladne organe.

Utemeljeno mnenje je, da je vsled tega prejšnji knez nadškof v Gorici, dr. Zorn in vsled žalitev, ki mu jih je prizadejal vladni sistem, našel prezigodno smrt.

Škof Glavina v Trstu se je iz študa zoper primorsko politiko umaknil in ni več dolgo živel po odločitvi svoje časti. Ravno kar umrl škof Šterk je vkljub temu, da se je udajal tero- rizmu, moral prestati mnogo bridkosti od svojih nasprotnikov, kar je mnogo pripomoglo k nje- govi smrti.

Kar se tiče narodnega programa Slovencev, se oklepajo vse stranke narodne avtonomije. Saj je bil ta program na vseslovenskem shodu celo od konservativne stranke predložen in ute-

meljen. Ali za njegovo izpolnitev se ne stori prav ničesar, k večjemu to, da spodnještajarski Slovenci zahtevajo ločitev od nemškega dela dežele. Notranji strankarski boji na Kranjskem so krivi, da je celotni slovenski narod od te leta 1848 postavljen in potem večkrat vnovič določene zahteve popustil, in da je obsojen k nedelavnosti. Istotako sta se obe kranjski stranki izjavili za priklopljenje slovenskih dežel v smislu hrvatskega državnega prava k hrvatskemu brat- skemu narodu. Ali ostalo je samo pri tej izjavi.

A tudi sicer se je vsled notranjega sov- raštva na Kranjskem slovenski kulturni program čisto zanemaril, čeprav je vsenemško gibanje Slovencev v tem oziru naravnost izzivalo. Na- sprotno pa, ako so se Slovenci na Primorskem, zlasti v Trstu in okolici iz sile začeli gibati, ni imelo časopise konservativne smeri, bodisi na Kranjskem, bodisi v Gorici, nobene nujnejše po- trebe, kakor n. pr. izjavo v smislu Ciril-Methodove cerkve pobijati.

Tako žalosten je položaj Slovencev; ako se narod in njegovi voditelji, misleči in požrtvo- valni rodoljubi ne dvignejo, ne združijo svojih sil k skupni obrambi, potem preti slovenskemu narodu pogin. Ako ves sistem obstoja pri svoji zaslepljenosti, potem je skrajni čas, da prosvit- ljeni rodoljubi zbero narodne moči in takó s po- močjo združenega naroda odpro oči poklicanim državnikom. Da jim je to potrebno, smo poka- zali v članku o mednarodnem pomenu Slovencev.

Državni zbor.

V seji dne 7. t. m. je finančni minister Böhm-Bawerk predložil predlogo k državnemu proračunu za leto 1901, s katero se skupni iz- datki povišujejo na 1650.653.596 kron; skupni dohodki pa na 1651.390.927 kron. Nadalje je predložil isti minister zakonski načrt o olajša- vah in oproščevanjih od pristojbin. Po prečitaniu došlih spisov je ministrski predsednik Körber odgovarjal na več interpelacij. Za njim so od- govarjali še razni drugi ministri na dolgo in široko vsakovrstne interpelacije, da se je zdelo, kakor bi hoteli ministri zaprečiti, da bi zbor- nica ne došla do dnevnega reda. Naposled je začel minister Call celo citati dolg odgovor na neko interpelacijo, na kar je zaklical poslanec Biankini: „Glejte ministra, ki dela obstrukcijo.“ Naučni minister Hartel je odgovoril na Malfatti- jevo interpelacijo zaradi dogodkov na vseučil- išču v Innsbrucku in glede ustanovitve laške univerze. Na koncu svojega govora je dejal Hartel: da bode laškim dijakom omogočeno na- daljevati študije v materinem jeziku, se vlada ne bode strašila obrniti se v tem oziru do pa- lamenta, da odobri njene predloge. — S tem je Lahom obljubljeno vseučilišče v Trstu. Jugoslo- vani so bili s to izjavo naučnega ministra skrajno nezadovoljni, ker je bilo Lahom obljub- ljeno vseučilišče, akoravno imamo Jugoslovani večje pravice do njega. Zato bodo naši poslanci podali nujni predlog za ustanovitev vseučilišča za Jugoslovane.

Na dnevnem redu je bilo poročilo odseka zastran nim o vladni predlogi glede podelitve podpor iz državnih sredstev v pomoč revnemu prebivalstvu.

Posl. Wagner je slikal vsled povodnji na Štajerskem provzročeno opustošenje, razpravljal o potrebi uravnave rek in naprave nasipov, izrekel je tudi željo, da bi se državna podpora pravično porazdelila. Posl. Tscharre je govoril o bedi na Koroškem, kjer je 68 odstotkov prebivalstva poljedelcev, a se poljedelstvo dandanes več ne izplača, ker se tako brezvestno igrajo na borzi glede žitnih cen. Tudi živinoreja peša vsled odredbe nemške države, po kateri je otežkočen uvoz naše živine v Nemčijo; istotako peša svinjereja vsled svinjske kuge, ker je izvoz iz Koroške onemogočen. Vsa koroška dežela je vsled velikega davčnega bremena močno zadolžena. Splošno so se vse stranke brez razlike narodnosti izražale na način, da od vlade obljubljeni kredit v znesku treh milijonov kron za razne podpore ne zadostuje; iz poročila posl. Steinerja pa je razvidno, da vlada sedaj ni v stanu te vsote zvišati. Zbornica je zakon za stran u m sprejela neizpremenjenega v vseh treh branjih.

Celjske in štajarske novice

(Jugoslovanski dijaki na vseučilišču v Gradcu) so imeli dne 7. t. m. shod, ki je trajal čez dve uri, in katerega se je udeležilo nad dvesto vseučilišnikov. Po shodu sta dva za stopnika Slovencev, Hrvatov in Srbov šla k rektorju ter mu oddala sprejeto resolucijo, glasečo se za slovensko univerzo v Ljubljani; rektor je obljubil, da jo sporoči vladi. — Slovanski akademiki v Gradcu so pripravljali na najradikalnejša sredstva, ako ne dobe do danes, t. j. do torka ugodnega odgovora. Stopiti hočejo v zvezo z vsemi slovanskimi velikoškci, tudi s Čehi in Poljaki.

(Za podpore našim občinam) Zadnji čas je bilo v državnem zboru od slovenskih štajarskih poslancev vloženih več nujnih predlogov za podpore raznim po vremenskih neizgledih poškodovanim občinam. Med drugim za občino Zreče pri Konjicah, po povodnji hudo poškodovano, za občino Zabukovje pri Savnici, ki je vsled toče zadnja leta in vsled poplavljenja mnogo trpela, za vasi Metenrh in Ledina v občini Savnica, vsled poškodb potoka Sevnšnica jako oškodovani, za vas Brezovo v občini Blanka, kjer Savnjava in travnike trga, za slovenjegrajski okraj, ki vsled preplavljenja mnogo trpi. Vložen je bil tudi predlog v varstvo domačega vinarstva.

(Iz državnega proračuna.) V dodatni predlogi so zaznamovane tudi naslednje postavke za štajarske potrebe: Za zvišanje uradnega pavšala tehničnih organov namestništva v Gradcu 3800 K, za elementarne škode na Štajerskem 89.000 K, za nove zgradbe vseučilišnih zavodov v Gradcu 49.000 K, za izboljšanje stavbenih razmer pri državni gimnaziji v Mariboru 4500 K.

(Boj za slovensko gimnazijo v Celju.) Pristaši nemške napredne in nemške ljudske stranke so sklenili nasvetovati v proračunskem odseku, naj se črtajo postavke za slovenske razrede na celjski gimnaziji. Dogovorili so se nadalje, da bodo po vladnem postopanju glede tega uravnali svoje nadaljne korake, t. j. bodo li glasovali za proračun, ali pa zoper njega. Napovedali so torej najbrezobzirnejši boj zoper to malenkost, zoper ta košček pravice, ki smo si jo s težavo priborili; da pa so ti razrede potrebni, dokazuje to, ker jih obiskuje nad 170 dijakov.

(„Slovensko-štajarska učiteljska zveza“) se še ne more ustanoviti, ker c. kr. namestništvo ni potrdilo predloženih pravil. Treba bo ista nekoliko popolniti in zopet predložiti. Tose bode zgodilo po prvem prihodnjem zborovanju „Učiteljskega društva za celjski in laški okraj“ in potem se bode „Zveza“ gotovo lahko osnovala.

(Delavsko podporno društvo v Celju) je razširilo svoje društvene prostore, tako, da razpolaga zdaj z dvema lepima sobama. V kratkem namerava prirediti več poljudnih predavanj o delavskem vprašanju in še o marsičem drugem, kar bi se posebno tikalo tudi naših okoličinovkmetov. Zato jih vabimo, da se vpišejo v naše društvo, ki bode skrbelo svojim članom v dolgih zimskih večerih za primerno zabavo, v slučaju bolezni pa jih z denarjem podpiralo.

(Talijo za rešitev življenja) je prisodilo c. kr. namestništvo v Gradcu Karolu Podlegar, odvetniškemu uradniku v Celju, ker je meseca julija t. l. potegnil iz potoka Voglajne utapljačo se Marijo Krajnc, delavsko ženo v Gaberjih.

(Svoji k svojim) Slovenski obrtniki in trgovci se pritožujejo, da se naši ljudje ne ravna po tem zlatem geslu, temveč podpirajo razne nemčurske tvrdke; opozarjamo, da je skrajni čas, da začnemo dosledno delovati za našo gospodarsko samosvojo. Kdor se ne ravna po tem geslu, dela zoper naš narodni program in pljuje v svojo lastno skledo.

(Mestno gospodarstvo.) Leta 1900 je mesto Celje izdalo za tlakovanje ulic 5300 K, letoš pa celo 14.000 kron. Zato mislijo mestni očetje za nekaj časa prenehati s tlakovanjem, ker jim je zmanjkalo denarja.

(Nacionalno očiščenje nemških turnarskih društev.) Od zveze nemških turnarskih društev so dobila posamezna društva ukaz izločiti iz svoje srede vse one turnarje, ki niso nemško-arijskega pokolenja. Ta ukaz je naperjen v prvi vrsti zoper nemške Žide; ako bi se na ta način postopalo istotako strogo zoper slovenske renegate, potem bi moral pač „Turnverein“ v Celju razpasti, ker celjski turnarji po veliki večini niso nemško-arijskega rodu, temveč so slovenski uskoki in kot takšni ne zaslužijo nikakega zupanja. Saj kdor zataji svojo narodnost, dela zoper svojo vest, kdor pa dela zoper svojo vest, ta ni pošten človek.

(Razpisane službe.) Za zdravstveno okrožje Ljubno v Savinjski dolini je razpisana služba okrožnega zdravnika z letno plačo 1600 kron in 240 kron nagrade. Prošnje do 5. dec. t. l. — V Velenju je razpisana služba okrožnega zdravnika. Prošnje do 1. decembra. — V Šmarju pri Celju je oddati služba okrajnega živinozdravnika z letno plačo 1600 K. Ponudbe do dne 15. dec. t. l. na krajni odbor.

(Imenovanje v poštne službi.) Trgovski minister je poštne kontrolorja Dolence v Gradcu imenoval poštним nadkontrolorjem.

(Učiteljska vest) Na štiritrazrednici v Leticah pri Mariboru je na nemški vzporednici stalno popolniti mesto učitelja z dohodki drugega krajevnega razreda. Ponudbe do dne 30. t. m.

(Nezgodna na železnici.) V petek zvečer je na železniški progi med Štorami in Teharji skočilo šest vagonov tovornega vlaka iz tira. Pri tem se je tir poškodoval, in je imel sobotni jutranji poštni vlak dve uri zamude. Druge nesreče ni bilo.

(Slovenska delniška pivovarna) Opozarjali smo že na „Ljubljanske kreditne banke“ poziv na vpisovanje delnic za prvo delniško pivovarno. Ako se danes k tej stvari vračamo, storimo to zato, ker se nam zdi, da je ta korak „Ljubljanske kreditne banke“ za nas Slovence, ki še nimamo velike industrije neprecenljivega pomena. Vsaj je pričakovati, da ne ostane samo pri tem podjetji, temveč, da „Ljubljanska kreditna banka“ v primernem času in ob ugodnih razmerah poprime inicijativo še za kako drugo veleindustrijsko podjetje. Vodstvo banke je v previdnih in vseskozi zanesljivih rokah; to nam daje poročilo, da slovenskemu občinstvu priporočila in bode priporočala samo taka podjetja, katerih rentabiliteta je brez dvoma. Zato pa naj oni, ki hočejo dobro naložiti svoj denar in ki želé, da jim donša — morebiti celo dvakrat ali trikrat — več, ko v hranilnicah ali posojilnicah, pridno segajo po delnicah prvega slovenskega delniškega pivovarniškega podjetja. Subskripcija konča s 15. novembrom t. l.

(Savinjsko učit. društvo) zboruje v torek, dne 19. novembra na Gomilskem ob 2. uri popoldne s sledečim sporedom: 1. Petje (Vclaričevi samospeli s spremljevanjem glasovirja), poje g. Iv. Jakše, na glasovir spremlja gđc. Dragatin. 2. Predavanje g. Iv. Kramarja: „V koliko se spuščaj učitelj v socialno in politično življenje, da ugledu stanu in šoli ne škoduješ.“ 3. Razpravljanje o risanju. (Odgovor na vprašanje c. kr. učitelja g. Iv. Marina). 4. Raznoterosti. — Ker so na sporedu zanimive točke, zlasti predavanje g. Iv. Kramarja, se vabijo vsi društveniki k polnoštevilni udeležbi. Pokažimo, tovariši in tovarišice,

da se zavedamo naše stanovske organizacije, ki je v prvi vrsti potrebna našemu stanovskemu ugledu. Na svidenje 19. novembra na Gomilskem!

(Šola v Gotovljah pri Žalcu) se bode slovesno otvorila dne 17. t. m.; nadučiteljem na ti novoustanovljeni ljudski šoli je imenovan g. Anton Šumljak, dosedanji učitelj v Žalcu. Kot učiteljica pa je nastavljena gđc. A. Novak, doslej učiteljica v Galiciji.

(V trboveljskem premogokopu se število delavcev zmanjša, ker je premalo odjemalcev premoga.

(Žganje je umorilo) na dan Vseh svetih kamnoseka Graba, ki se je v neki gostilni občine Kalobje pri Št. Jurju ob j. z. preveč navlekel te vražje kapljice. Na potu domov je obležal mrtev. — Ljudje bčži, čuvajte se žganja!

(Grobelno.) Pred 14 dnevi je skočila v tamošnji potok priletna ženska in utonila. Splošno se sodi, da je nesrečnica storila ta korak v blaznosti, kajti posedala je po cele dni v cerkvi, zadnje dni pa se je vedla kaj čudno.

(Pouk o vinoreji.) V nedeljo, dne 3. t. m. je v šentjurski šoli pri Rogatcu imel g. Kušec poljudno predavanje o vinoreji. Pouk o tem predmetu je zlasti dandanes potreben, ker je pri nas vinoreja glavni pripomoček, da si naše ljudstvo malo opomore. Pri predavanju zbrani kmetje in vinorejci so sprejeli načrt, po katerem ustanove v kratkem vinorejsko okrajno društvo.

(Kmetijska zadruga v Ivanjcih) je dobila 800 kron državne podpore. Zadruga bode sedaj začela resno delovati in sicer po nasvetih deželnega potovalnega učitelja g. M. Jelovškega.

(Iz Marenberga.) Casarska poslopja, okrašena z frankfurtaricami, to je gotovo nekaj neverjetnega, a vendar razobesijo v našem trgu ob vsaki priliki iz sodniškega in šolskega poslopja zastave v frankfurtskih barvah, casarske ali državne pa ne bomo. To so pač razmere, da se mora človek nehoti vprašati, ali smo še pod dvočlavin avstrijskim orlom? Pomislimo le, kaj bi bilo, če bi n. pr. iz državnih poslopj v Berlinu ali kakem drugem nemškem mestu razobesili rumeno-črne zastave? Kar se pri nas godi, je že naravnost sramotno in nečastno za našo monarhijo!

(Mariborski vodovod.) Kakor smo svoj čas poročali, je bil v aprilu t. l. delavec Fr. Toplak z ednim svojih tovarišev pri kopanju vodovoda v Mariboru v rovu podut in je Toplak pri tem našel smrt. Dne 6. t. m. se je vršila pravda zoper krivce. Inženira sta bila oproščena, monter Bassi pa je bil obsojen na 14 dni zapora in 2000 kron, katere mora plačati vdovi pone-srečenca.

(Mariborska gimnazija.) Poslanec Ribič in tovariši so vložili v seji državnega zbora dne 7. t. m. interpelacijo zaradi mariborske gimnazije. Leta 1889 so bile ustanovljene na tem zavodu dvojezične vzporednice za nižje razrede; že od leta 1892 pa je 70 do 80 učencev v prvem razredu. Jasno je, da pouk ne more biti vreden, ako je toliko učencev v ednem razredu. Zato se naučna uprava pozivlje, naj vsaj prvi razred razdeli v dva oddelka.

(Po 10 letih) Pred 10 leti sta viničarja zakonska Krieger odšla v Brazilijo. Letos pa se je žena vrnila kakor vdova in ubožica, kakršna je bila poprej. Ž njo je prišel tudi 10letni sinček; in tega dečka so dne 3. t. m. v Mariboru v cerkvi sv. Magdalene krstili.

Poročilo

o rednem občnem zboru „Zveze slovenskih posojilnic“, kateri se je vršil v četrtek, dne 17. oktobra 1901, ob 10. uri dopoldne v sejini dvorani celjske posojilnice v „Narodnem domu“ v Celju. Zborovanje je vodil predsednik gospod Mihael Vošnjak. (Konec.)

Nadalje se je razpravljala vsled nekega vprašanja g. P. Novaka, knjigovodje posojilnice v Slovenski Bistrici, tudi zadeva glede uradne tajnosti glede hranilnih vlog, o čemer je mala razprava tudi v XI. Letopisu na strani 86, kakor tudi splošno o uradni tajnosti glede drugih posojilniških zadev. Pouk v tem oziru in praktični slučaj, katere so posamezni zastopniki posojilnic navajali, kako ponekod skušajo razne oblasti ne-

opravičeno in dostikrat brez povoda izvedeti od posojilnic te ali one podatke, je bil za zborovalce zanimiv, in je le škoda, da se ne more na tem mestu razpravljati.

G. dr. Dečko priporoča kot pravni konzulent, naj bi se obrnile posojilnice v slučajih, kadar tirja katerakoli oblast, sodnijska ali finančna, kakršno koli pojasnilo ali poročilo, vedno za svet in pouk na „Zvezo“, ako same ne vedo pravega ukreniti. „Zveza“ bode poslala potem za vsak tak slučaj pouk in navodilo, kaj početi in kako odgovoriti, da bo prav, in da nihče ne bode trpel škode.

Gospod predsednik priporoča, naj posojilnice, ako so vprašane, ali imajo pr. Ivan Čuk kakšno vlogo pri tem zavodu, odgovore vedno: V naših knjigah se sicer nahaja pod tem imenom vloga, mi pa ne vemo, kdo je lastnik iste, zaradi tega, ker se smejo vloge sprejemati, če se vlagajo iste tudi na izmišljena imena.

Tajnik g. Jošt pozivlja zborovalce, naj kot udje načelstev posojilnic skrbijo zlasti za to, da se bodo vršile redne seje, da se vsi sklepi točno zapisujejo v knjigo za sklepe načelstva, da naj odborniki k sejam tudi zanesljivo prihajajo, in in naj se iste, ako je potrebno, za to primerno odškoduje. Nikdar pa se ne sme zgoditi, da bi se dovoljevala posojila brez sejnih sklepov, ker bi pozneje, ako bi se slučajno pripetile izgube, ne hotel biti odgovoren za iste nihče.

Slednjič sproži še načelnik posojilnice v Šoštanju, g. dr. Fr. Mayer nasvet, naj se skuša ustanoviti ali pri „Zvezi“, ali pri enem celjskih narodnih denarnih zavodov „informacijski bureau“, na katerega bi se mogli potem drugi zavodi, pa tudi narodni trgovci, obrtniki in podjetniki obračati ter dobivati zanesljivih poročil.

Ta nasvet se z odobravanjem sprejme ter se prepusti odboru, da stvar prouči in da pri izvanrednem običnem zboru, ki bode potreben po uveljavljanju zakona o oblikovni reviziji v svrhu, da se takrat prilagodijo istemu pravilu, o tem poroča in stavi svoje predloge.

Tajnik g. Jošt še naznanja, da so se dosedaj vsi oni zavodi, ki so v ugodnem položaju pomagati v sili svojim sosednim posojilnicam z denarjem, obračali za svet na „Zvezo“ in da so dajali branilne vloge odnosno izposojila v tekočem računu le proti takšnim priporočilom. Enako si je izbrala tudi lanske leto se osnovava kreditna banka v Ljubljani tudi našo „Zvezo“ za svoj informacijski urad glede posojilnic. Ob enem pozivlja tajnik zborovalce, naj skrbijo za to, da se bodo posojilnice v slučaju, kadar so naprošene od drugih za večje vsote denarja, obrnile vedno za svet na „Zvezo“.

Ker se potem nihče več k besedi ne oglasi, zaključijo predsednik zborovanje ob 1. uri popoldne, zahvalivši se vsem došlim zastopnikom in pooblaščenem za pazno zanimanje pri vseh razpravah, ki so bile na dnevnem redu.

Mihael Vošnjak
predsednik.

Franjo Jošt
zapisnikar.

Dr. Ivan Dečko.

Dr. Josip Sarnec.

Druge slovenske novice.

(Za jugoslovansko vseučilišče v Ljubljani.)

Dne 7. t. m. so se zbrali vsi jugoslovanski državni poslanci, kolikor jih je bilo na Dunaju, da se posvetujejo o nujnem predlogu radi jugoslovanske univerze. Shodu je predsedoval poslanec Povše; pokazalo se je, da Jugoslovani vseeno še nismo izgubili čisto smisla za medsebojno vzajemnost: Na shodu je sedel Hrvat tik Srba, in slovenski klerikalec tik slovenskega liberalca. Posvetovanje so je vršilo mirno, ter je bil po dr. Ploju izdelani nasvet sprejet soglasno. Sprejel se je tudi predlog, da se je obrniti do mladočeškega in poljskega kluba, da bi podpirala tudi dotični v imenu vseh treh jugoslovanskih klubov vloženi nujni nasvet.

(Demonstracija za slovensko vseučilišče.)

Dne 8. t. m. je v avli dunajskega vseučilišča demonstriralo okoli 800 Jugoslovancev in 200 severnih Slovanov. Velikošolci so prebrali resolucijo za jugoslovansko ljubljansko univerzo; prišlo je tudi do krvavih pretepov med Nemci in Slovani. Slovani so peli po Dunaju navdušene slovenske pesmi.

(Družba sv. Cirila in Metoda) je imela meseca oktobra 2720.65 kron dohodkov in 4354.58 kron stroškov. Štajarski Slovenci kvišku prirejajo veselice in nabirajo za našo šolsko družbo, da slovenske dečce ne odtujijo našemu rodu!

(Kranjsko šolstvo.) Deželni šolski svet kranjski je sklenil, da se ima enorazrednica v Podgradu pri Novem mestu razširiti v dvorazrednico, trirazrednica v Šiški pa v štirirazrednico. Na realki v Ljubljani se uveda za učence slovenske narodnosti tudi pouk italijanščine.

(Slovensko kolesarstvo.) Dne 6. t. m. se je vršil občni zbor „Zveze slov. kolesarjev“. Letos je napravila zveza 13 novih postaj za potujoče kolesarje, in sicer na Kranjskem osem, na Goriškem štiri in na Štajarskem edno. Vseh postaj je sedaj 42.

(Umrli je) v Velesovem na Gorenjskem duhovnik Josip Benkovič, ki se je pečal tudi s pisateljevanjem in je napisal več lepih del zlasti iz slovenske slovstvene zgodovine R. i. p.!

(Starinske najdbe v Kranju.) Pod vodstvom muzejskega asistenta Šehulza se nada ljuje izkopavanje starin v Lajhu pod Kranjem. Našel se je lep meč, več zaponk, glavnikov, koral in drugih okraskov, imeniten zlat novc in nekaj srebrnega denarja iz časa gotskega kralja Atalarika.

(Termalno kopel) v Toplicah na Dolenjskem je dne 1. t. m. obiskal vseučiliščni profesor, dr. E. Ludwig, da analitičnim potom preskusi termalni vrelec. Ta obisk bode gotovo še mnogo povzdignil staroslavno zdravilno kopel na Dolenjskem.

(Prijazni sin.) V Lanišču na Kranjskem je 15letni sin Armeli napadel svojega očeta in ga pretepel. Pridni sin je v sodni preiskavi.

(„Ponarejalce denarjev“) je menilo državno pravdnštvo zasačiti v Podjurski dolini na Korškem. Dva so že zaprli, sumljivi ponarejeni kronski petak pa so poslali na Dunaj, da ga pregledajo. Od tam pa je prišel odgovor, da petak ni ponarejen, temveč pravi srebrni denar. „Ponarejalce“ so takoj izpustili; sedela sta po nedolžnem precej časa, in se ob petak sta prišla, ker so ga na Dunaju preklali.

(Sprememba na namestništvu v Trstu.) Iz Trsta poročajo, da se je raznesel glas, da bo tržaški namestnik, grof Goess bržkone premeščen iz Trsta na Tirolsko, ker tirolski namestnik Merweldt odstopi. V Trst pa da ima priti grof Giovanelli, podpredsednik dolnjeavstrijskega namestništva.

(Krivica za krivico.) Župnikom na Piacuti v Gorici je imenovan neki Ziack, ki je slovenskega jezika popolnoma nezmožen. Tako bode slovenskim župljanom pastiroval župnik, ki jih ne ume.

(Ogenj.) V nedeljo je zgorelo blizu Gorice na poti proti Št. Petru v nekem seniku okoli 400 kvintalov sena. Škode je 4000 kron. Bliznj hišo so rešili ognja pravočasno trije pogumni vojaki.

(Izgredi v Kopru.) Koperski Lahoni so zopet napadli slovanske diake v Kopru ter ednega izmed njih težko ranili.

Politični pregled.

(Položaj v parlamentu) se še ni pojasnil; zadnji teden so se Nemci začeli delati vladi težkoče. Poleg tega pa se je pojavilo še vseučiliško vprašanje, kateremu se vlada nikakor ne bo mogla izogniti. V četrtek je bil ministrski predsednik pri cesarju, potem je razpravljal z Rezekom in češkimi voditelji ter tudi z Nemci. Körber je naprosil odposlanstvo nemške ljudske stranke, naj upliva na nemške stranke, da se gladko reši proračun, zakaj sicer bode primoran poiskati si trimesečni proračunski provizorij. Govori se, da doživimo še pred razpravo o avstro-ogrske nagodbi rekonstrukcijo ministrstva.

(Terminski kupčija z žitom.) Gospodarski odbor v državnem zboru je razpravljal v četrtek o predlogu v zadevi odprave špekulativne žitne trgovine na borzah. K tej seji je prišel tudi kmetijski minister, ki je prebral izjavo, kako o tem sodi cesarska vlada; one hoče sicer preosnovati red za trgovino na žitnih borzah, a popolnoma odpraviti pa ne more takozvane

trgovine na obroke. Poročevalec poslanec dr. Ploj je temeljito zavračal vlado in njegovemu predlogu, da se ima prepovedati trgovina žita na obroke, je odbor skoro enoglasno pritrdil. Poslanec Povše je tudi govoril zato, da se prepove na borzah igrati z žitno trgovino. Žalibog, minister ne misli izpolniti soglasne želje avstrijskih kmetovalcev.

(Avstrijski socialni demokratje) so imeli te dni na Dunaju shod, na katerem je bil načrt strankarskega programa sprejet soglasno. Stranka zahteva splošno, direktno in tajno volilno pravico, direktno postavodajo potom ljudstva, oblikovne brezplačne šole, ločitev cerkve od države, nadomestitev direktnih davkov s progresivnimi dohodki, davek na premoženje in dedščine, nadalje zahteva osemurni delavnik, nedeljski počitek, preosnovno delavskega zavarovanja in starostnega zavarovanja.

(Volitve v hrvatski deželni zbor) so izpadle za zedinjeno hrvatsko opozicijo skrajno neugodno. Izmed 88 mandatov dobila jih je opozicija 11, Frank-ova čista stranka prava 2, vse drugo so dobili Madžaroni. Poprej je imela opozicija s čisto stranko vred 30 poslancev, izgubila je torej v vsem skupaj 17 mandatov. V Zagrebu je izvoljen v III. volilnem okraju pristaš združene opozicije, kanonik Rubetić v I. in II. okraju pa dva Madžaroni. Izvoljeni poslanci združene opozicije so: V Veliki Gorici dr. Šandor Bresztjensky, v Karlovcu dr. Ivan Banjavčić, v Vojniču dr. Božo Vinkovič, v Zagrebu, III. okraj, C. Rubetić, v Sisku dr. G. Tuškan, v Samoboru Milan pl. Kiepač, v Klanjcu dr. Marijan Derenčin, v okraju Čabar-Delnice dr. Avgust Harambačić, v Selcah dr. Bogoslav Mažuranić, v Pregradi dr. Fran. Vrbanić, v Bakru dr. Erazen Barčić. Poleg teh sta še izvoljena pristaša čiste stranke prava: dr. Josip Frank v Križu in dr. Mile Starčević v Sv. Ivanu-Zelini.

(Kako Mažari vzdržujejo Hrvatsko?) Leta 1899 je bilo po skupnem proračunu dovoljenih v imenu investicij za gradnjo cest in mostov, za razna prometna sredstva, naposled za uravnavo rek: Izvanredni izdatki: I. skupnemu finančnemu ministru a) za Ogrsko 3.185.135 gld., b) za Hrvatsko nič; skupnemu trgovinskemu ministru a) za Ogrsko 2.955.350 gld., b) za Hrvatsko nič; skupnemu poljedelskemu ministru a) za Ogrsko 1.341.751 gld., b) za Hrvatsko nič. Investicije skupnemu finančnemu ministru a) za Ogrsko 1.666.207 gld., b) za Hrvatsko nič; skupnemu trgovinskemu ministru a) za Ogrsko 6.037.065 gld., b) za Hrvatsko 50.000 gld. za most pri Varaždinu, 35.000 gld. za utrjenje obale pri mostu v Varaždinu; skupnemu poljedelskemu ministru a) za Ogrsko 4.081.352 gld., b) za Hrvatsko nič. K temu še kakor posebna investicija za mrežo ogrskih državnih železnic a) na Ogrskem 10 milijonov gld. b) za Hrvatsko nič.

(Carinsko-trgovinska zveza.) Med našo in ogrsko vlado so se zopet pričela pogajanja glede vprašanj, ki pridejo v avstrijskem pa tudi v ogrskem parlamentu v kratkem v razpravo. Gre se, pred vzem za novo carinsko in trgovinsko zvezo med Avstrijo in Ogrsko, ker veljava dose-danje, na podlagi § 14. sklenjene zveze poteče koncem leta 1901. Enako velike važnosti pa bodo tudi razgovori glede skupne trgovinske politike nasproti zunanjim državam. Ker bodo Mažari pri vseh teh pogajanjih odločno zagovarjali stališče in koristi Mažarske, bo treba avstrijski vladi res največje previdnosti in enerģije, da varuje uspešno avstrijske koristi napram Mažarom.

(Grški kralj na Dunaju.) V četrtek je naš cesar sprejel grškega kralja Jurija in njegovega sina. Obisk je trajal trideset ure. O pogovorih med njimi ni v javnosti nič znanega, vendar se lahko trdi, da se je reševalo med drugim tudi krščansko vprašanje.

(Rusko-poljsko razmerje.) Pred malo dnevi je imenoval car prvim poveljnikom vilenske gubernije v ruski Poljski katoliškega Poljaka generala Hurczyca, nad čemur so Poljaki jako veseli. To je pač znak, da se izpremeni sistem ruskega vladanja v poljskih krajih, in da se zboljšajo razmere med Rusi in Poljaki.

(Na Nemškem) znaša primanjkljaj državnega proračuna 150.000.000 mark.

(V Berolinu) so se vršile dopolnilne volitve za mestni zastop. Zmagali so socialni demokrati, kajti njihovi kandidati so prodali skoro v vseh okrajih, kjer je bilo treba na novo popolniti izpraznjena odborniška mesta.

(Italija.) Letošnji finančni zaključek Italije bode baje zabilježil 25 milijonov lir preostanka. Ta dohodek pripisujejo velikemu uvozu žita.

(Kitajsko.) Lihungčang, najimenitnejši kitajski državnik je dne 7. t. m. umrl. Pokazal se je čisto izvrstnega vojaka in politika. Leta 1872 je bil poklican, da sprejme mesto državnega kancelarja, in v tej službi je imel čisto priliko, pokazati svojo spretnost pri mednarodnih razpravah. Ker je poznal dobro evropske razmere, je mogel toliko vplivati na kitajsko vlado, da so bile uvedene mnoge preosnove po evropskem uzoru. Po kitajsko-japonski vojski je padel v nemilost pri cesarju ter izgubil vsa odlikovanja; a skoro je bil zopet poklican v službo, da sklene mirovne pogoje. Tekom vojne na Kitajskem je igral jako važno vlogo; čakala ga je še velika naloga, da se pogaja z Rusijo radi Mandžurije, a predno je to rešil, ga je dohitela smrt.

(Vojna v Južni Afriki.) V Bitki pri Brakenlaage so ujeli Buri tudi 24 angleških častnikov, in jih mislijo sedaj baje ustreliti, da maščujejo od Angležev ustreljene burske poveljnice. Razsežnost bojišča se je povečala; Buri se povsod uspešno branijo. Kaplandija je vsa v ustaji. Število Burov na bojiščih znaša okrog 25.000 mož; vsi so pogumni in polni upanja na končno zmago, ne manjka jim ničesar. Vsi Buri skoraj so oboroženi z angleškimi puškami in jahajo na konjih, katere so vzeli Angležem. Tekom tega meseca pošljejo Angleži še 1200 jezdecov in topničarjev s šestimi topovi v Južno Afriko. — Za bojkot angleških ladij so se odločili tudi delavci newyorške luke, morda se upro celo angleški delavci, da bojkotirajo lastne ladje. Angleška vlada je zahtevala od holandske vlade, naj zapove Krügerju, da mora zapustiti Holandsko; Krüger meni sedaj oditi v Južno Francijo. Umrljivost burskih otrok v angleškem jetništvu je znašala meseca oktobra 43 odstotkov. Ako se do novega leta razmere ne spremenijo, bodo po mrli vsi burski otroci.

Razne stvari.

(Krave raztrgale volka.) Nenavadna in zanimiva dogodka se je pripetila te dni v nevsijskem okraju v Bosni. Nek dan je namreč gladna volkulja preskočila ograjo prostora, kjer je bilo več krav in vol, ter se zaletela besno med nje, da jih raztrga; ali krave pridero skupaj, pa vdarijo z rogovi na volkuljo ter jo prebodejo na osmih mestih; vol pa jo natakne na rogove in vrže preko ograje. To se je zgodilo pri nekem kmetu v vasi Presjeci; oblast je kmetu darovala 50 kron, ker ima tako korenjaško živino.

(Potresi.) Na obrežju gardskega jezera so zadnje dni čutili več močnih potresnih sunkov. — V Erzerumu v Turčiji je potres razrušil dne 8. t. m. mnogo hiš.

(Dragi zdravniki.) Američanski zdravniki so dragi gospodje. Pokojnega predsednika Mac Kinleya so zdravili osem dni in računali 100.000 dolarjev. Mac Kinley je vzlic temu računu umrl, ker je bil neozdravljivo ranjen.

(Velik požar gledališča.) Velik požar je uničil gledališče v Hurley v Ameriki. Deset igralcev je zgorelo v plamenih.

Loterijske številke.

Gradec, 9. novembra 1901: 42, 12, 56, 88, 50.
Dunaj, " " " 30, 54, 12, 42, 14.

Razglas.

Pri okrajnem zastopu šmarskem je oddati službo okrajnega živinozdravnika z letno plačo 1200 kron.

Ponudniki morajo svojo sposobnost dokazati z verodostojnimi spričevali in morajo biti popolnoma vešč slovenskega oziroma sploh kakakega slovanskega in nemškega jezika.

Ponudbe do 15. decembra t. l. podpisaneu okrajnemu zastopu. (397) 2-1

Vstop dne 1. januarja 1902.

Okrajni odbor Šmarje, dne 6. listopada 1901.

Dr. Josip Georg, načelnik.

Zahvala in priporočilo.

Podpisana sva bila zavarovala svoja poslopja zoper požar pri banki „Slaviji“ v Pragi po njenem glavnem zastopniku g. Ivan Likarju v Celju.

Ker sva letos pogorela in nama je banka „Slavija“ po g. Likarju vso škodo tako hitro in pošteno izplačala, da sva s tem popolnoma zadovoljna, se obema za to lepo zahvaliva ter banko „Slavijo“ in g. Likarja v Celju vsakemu posebno priporočava za zavarovanje poslopij zoper požar.

Gregor in Marija Petrovič po domače Petrič, oba posestnika v Drešnji vasi pri Celju. (395)

Naprodaj

je malo posestvo na Ostrožnem, četrt ure od Celja, obsegajoče 2 orala zemljišča, njiv in travnikov ter hišo, govejski in svinjski hlev, kozolec in pod; vse v dobrem stanju. Več se izve pri samem lastniku Ivan Lešniku, na Ostrožnem pri (294) 1 Celju št. 45.

Razglas.

Podpisani odbor razpisuje s tem službo okrožnega zdravstvenega zdravstvenega okrožja Ljubno v Savinski dolini z letno plačo 1600 K in 240 K nagrade od okrajne bolniške blagajnice.

Slovenščine ali katerega slovanskih jezikov zmogni prosilci naj svoje običajno dokumentovane prošnje tu sem vložijo do 5. decembra t. l.

Odbor zdravstvenega okrožja Ljubno dne 5. novembra 1901.

(396) 2-1

Načelnik: F. Kolenc.

Med. univ.

dr. Viktor Kac
zobozdravnik

ordinira v Mariboru, Tegetthoffstrasse 39.
od 9. do 12. ure, od 2. do 5. ure.

Ob nedeljah in praznikih od 9. do 11. ure. (371) 3-3

Vožne karte in tovorni listi v

AMERIKO

Kralj belgijski pošni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV.
Wienergürtel 20 ali pa
Julij Popper, Südbahnstr. Nr. 2, Innsbruck.

Proda se

lepa, novo zidana hiša v trgu Šoštanj z gospodarskim poslopjem in lepim vrtom poleg hiše pod ugodnimi pogoji. Hiša ima 7 lepih stanovanj na solčnem kraju.

Natančneje pove Jožef Ločan, posestnik v Šoštanju (385) 2-2

Učenec

z dovoljno šolsko izobrazbo, kateri ima sposobnosti za tiskarstvo in veselje do istega, se sprejme v uk v tiskarno D. Hribarja v Celju.

(384) 4-3

Sadno drevje

jablane, hruške visoko stebelne, kakor tudi prtilikove, prodaja po primeroma nizki ceni T. Grah na Ponikvi ob južni železnici.

Iščeta se

(388) 3-2

dve pridni in vestni prodajalki

za trgovino z mešaniam blagom, kateri ste vešč slovenskega in nemškega jezika in razumete tudi knjigovodstvo. Vstop takoj. Kje, pove upravnistvo tega lista.

Najnovejši

stroji za prirejanje živinske krme

pri zimskem krmjenju v hlevih!

Stroji za rezanje piče s patentnim kolobarom, ki se jako lahko goni ter prihrani 40% moči, reznice za repo in krompir, mlinci za drobljenje, stroji za parjenje živinske piče, prenosljive štedilne kotlene peči z emajliranim ali z neemajliranim vložnim kotlom, stoječe ali vozeče, za kuhanje in parjenje živinske krme, krompirja, za mnogovrstne kmetijske in gospodarske potrebe itd., nadalje robkalnice za turšico, čistilne mlince za žito, trijere-stroje za izbiranje, stiskalnice za seno in slamo, z ročno gonjo stoječe in vozeče.

Mlatilnice, geplje, jeklene pluge, vlijarje, brane

Najboljše sejalne stroje „AGRIKOLA“ (zistem s potiskanjem kolesa) brez zamenjavalnih koles za vsako seme, za gorate in dolinske kraje.

Samotvorne patentirane brizgalnice za uničevanje sadnih škodljivcev in peronospor, izdelujejo in razpošiljajo pod jamstvom v najnovejši, priznani najboljši konstrukciji.

Th. Mayfarth & Co. [**]

c. kr. izključno priv. tovarne kmetijskih strojev, li-varen in parnih fužin.

Dunaj, II/1, Taborstrasse št. 71.

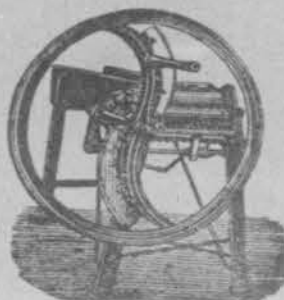
Odlikovane z nad 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi svetinjami. [**]

Ilustrovani katalogi in mnogobrojna priznalna pisma zastopj. — Iščajo se zastopniki in prekupeci. (317) 10-3

Dopisovanje tudi v slovenskem jeziku.

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12.

Za stavbeno sezono vse stavbene potrebščine v največji izbi.

Opozarja na svojo veliko zalogo travverz, vodovodnih cevi, izdelkov iz kameščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pohištvenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja, kuhinjske priprave, štedilnikov itd.

Velika izber železnih peči in travniških bran!